

Kajúca bohoslužba – 23.02.2023

Suspírium: „Preto je ďaleko od nás právo a spravodlivosť nás nedostihne, očakávame svetlo, a hľa, tma, čakáme na žiaru, no putujeme v temnote. Ako slepí ohmatávame stenu, tápeme ako ten, čo nemá oči, napoludnie sa potkýname ako za súmraku a medzi zdravými sme ako mŕtvi. Lebo mnoho našich previnení je pred tebou a naše hriechy svedčia proti nám. Áno, naše previnenia sú pri nás a svoje viny poznáme.“ (Iz 59,9-10.12) Amen.

Stojaca pieseň: Chválospev č. 186: „Vzdycháme a srdcia máme...”

Začiatočná pieseň: Chválospev č. 266: „Pod farchou hriechov klesol som,...”

Pozdrav: „V ten deň hluchí budú počuť slová knihy, oči slepých precitnú z temnoty a tmy. Ponížení sa opäť budú radovať v Hospodinovi a najbiednejší z ľudí budú plesať vo Svätom Izraela.“ (Iz 29,18-19) Amen.

Modlitba: Večný Bože náš! Ďakujeme, že celé ľudské pokolenie od pradávna žije v Tvojej pamäti. Vyslobodil si nás za cenu trpkkej obete nášho Pána, aby sme sa obrátili od vlastného spôsobu života a žili. (viď. Ez 33,11) Dovoľ nám Pane, aby sme pri príležitosti dnešného verejného vyznania hriechov sme Ti otvoreným srdcom prinášali naše zjavné a tajné neduhy, aby sme skutočne pocítili, akú cenu má pre Teba opustený a stigmatizovaný človek akí sme aj my sami. Ďakujeme, že si Svojho Jediného započítal medzi hriešnikov, aby bol nositeľom našich bremien, problémov a núdzi. Aká je to úžasná láska Božia! Milujúci nebeský Otče náš v Pánu Ježišovi Kristovi obetoval si Svätého za hriešnikov, Pána za previnilých služobníkov, aby si Jeho smrťou zaplatil všetky naše dlhy. Ty si sa stal blízkym, najmilší Ježišu, od Ktorého a v mene Ktorého môžeme prosiť, a dostaneme, veď si sa stal našim osobným Spasiteľom. Ďakujeme Ti za všetko! Sláva a česť patrí iba Tebe. Prosíme, otvor našu myseľ, aby sme sa dnes pripútali k Tebe osamote, aby sme Ťa videli, kráčali s Tebou, ale predovšetkým sedeli pri Tvojich nohách a napojili sa, pretože Ty si Predivný Radca, Ktorý prichádzaš ako nositeľ spásy všade tam, kde je srdce otvorené. Daj, aby sme zanechali slepotu hriechu, opustili od nich a k životu pravému skrze Teba pristúpili. Odpusť nám naše zlosti, naplň nás svojou milosťou a prijmi do radosti. Takto požehnaj naše kajúce služby Božie obdar nás, ako slepca žijúceho v Jerichu uzdravením a oživením. Jedine pre službu Ježiša Krista, nášho Spasiteľa, vypočuj nás. Amen.

Biblický text: **Evanjelium podľa Lukáša 18. kapitola, 35-43. veršov:**

„Keď sa Ježiš blížil k Jerichu, pri ceste sedel akýsi slepec a žobral. Keď počul, že tadiaľ prechádza zástup, vypytoval sa, čo je to. Povedali mu, že prichádza Ježiš Nazaretský. Tu vykrikol: „Ježiš, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ Tí, čo šli

vpredú, mu dohovárati, aby mlčal, ale on kričal ešte hlasnejšie: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ Vtom Ježiš zastal a rozkázal, aby ho priviedli. Keď sa priblížil, opýtal sa ho: „Čo chceš, aby som ti urobil?“ On odpovedal: „Pane, aby som videl!“ A Ježiš mu povedal: „Pozeraj! Tvoja viera ťa zachránila.“ Hneď začal vidieť, nasledoval ho a oslavoval Boha. Všetok ľud, ktorý to videl, vzdával Bohu chválu.“

Kajúce spoločenstvo v Ježišovi Kristovi, milí bratia a milé sestry!

Jericho bolo bohatým mestom na okraji údolia Jordánu, v úrodnej oblasti Izraela. Kráľ Herodes Veľký ho opevnil múrmi a hradbami a vybudoval z neho mesto s vyspelou kultúrou. Jericho ležalo 27 kilometrov od Jeruzalema. Táto výhodná poloha predurčila jeho výsadné postavenie. Ak sa pútnici idúci na sviatok Baránka vyhýbali Samárii, potom prechádzali práve cez Jericho z Galiley do Jeruzalema. Ježiša teraz do Jeruzalema nasledovali nielen jeho učeníci, ale aj zástupy idúce na sviatok. Ježiš sa blíži, priblíži sa a už nastáva šum a zmätok, lebo Jeho nasledujúci zástup je veľký. Zvuk sprievodu začul slepec, ktorý žobral pri vchode do mesta. Len čo zistil, že je to Ježiš, okamžite k Nemu volal o pomoc. Syn Dávidov zjavne nielen odkazuje na Ježišov pôvod, ale pripomína nám aj mesiášske nádeje, ktoré sa k Nemu viažu a ktoré boli v tom čase veľmi živé.

Drahý brat a milá sestra! Slepec, ktorý pri ceste sedel a žobral. Tento opis najlepšie charakterizuje každého človeka. Nevidiaci, krátko- a slabozraký, ktorý sa orientuje len podľa toho, čo sa okolo neho deje. Slepec, ktorý pre svoje potreby sedí tam, kde každý iný. Sedí pri ceste a žobre. Slepec mohol žiť len z almužny. Preto sa nachádzal na okraji cesty a pravdepodobne na nejakom frekventovanom mieste. Pred ním musel prejsť každý, kto do mesta vstúpil alebo z neho vyšiel. Evanjelista Lukáš nám zdôrazňuje, že Ježiš išiel vpred sprevádzaný akýmsi sprievodom, „množstvom“ ľudí. Osoba na kraji cesty si všimne niečo nezvyčajné a žiada vysvetlenie. Slepota je skutočná choroba, ale má aj symbolický význam (porov. z Jn 9,8). Tento pacient má meno, ale predstavuje aj celú židovskú komunitu či samotné ľudstvo, ktoré stále zatvára oči pred Mesiášom. Aj slepí si všimli Ježišov prechod, spoznali ho a navyše priznali jeho mesiášsku povahu. O

čo viac by si to mali všimnúť zdraví ľudia, ktorí boli presvedčení, že vidia! Optimistická nezlomnosť a veľká odvaha nešťastníka sú v kontraste s ľahostajným a nepriateľským postojom Židov, najmä Jeruzalemčanov, ktorí videli a počuli Mesiáša, a predsa ho neprijali. Postava slepca je varovaním a povzbudením pre veriacich. Hriech takto vábi duše nás všetkých a volanie o pomoc: „Zmiluj sa nado mnou!“ nie je len výkrik prameniáci z biedy, ale aj poklona tomu, Kto má moc pomáhať. Zmiluj sa nad nami! – volali slepci zo Samárie (porov. Lk 17, 13) Zmiluj sa nado mnou! – volá slepec z Jericha. Aká modlitba sa formuje vierou na našich perách? Je v nás sila kričať smerom k Ježišovi, lebo sme biedni a slabí? Je v nás toľko sily, aby sme ešte hlasnejšie volali ku Kristovi, Ktorý sa priblíži nielen k Jerichu, ale aj ku každému slepcovi, ktorý potrebuje pomoc a svoju almužnu, a svoje žobranie chce zanechať. Táto modlitba sa stala súčasťou cirkevnej liturgie a skutočnou modlitbou ranných kresťanov. Vo výkriku slepca zaznela jeho viera v Krista, ktorá obstála aj v skúške, že ho Ježiš hneď nevypočul a dav ho chcel umlčať.

Drahý brat a milá sestra! Nech naše pôstne obdobie je plné volania, nariekania a výkriku, aby Ježiš sa priblížil nielen k mestu, ale aj ku mne. Ku mne osobne, ku mne celkom, až ku mne, ktorý potrebujem iba Jeho vernosť a lásku k tomu životu, ktorý mi predurčil skrze vlastnej služby.

Na druhej strane je výpovedný je aj postoj davu, ktorý ho chcel umlčať. Namiesto toho, aby slepca ľutoval a súcitol s ním, vyjadruje vlastné nepohodlie spôsobené jeho výkrikom. Bolesť, smútok a beznádej slepého muža sú takmer menej dôležité ako pokoj davu. Strach z osobného pokoja a jedine osobné „ja“ môže v podstate spôsobiť, že človek zabudne na to, že žije v spoločnosti biednych, dokonca je zábranou najkrajším humanitárnym iniciatívam. Aby človek odhalil svoje trápenie a biedu, musí kričať, aby sa o tom dozvedeli tí, ktorí môžu pomôcť. Slušnosť či dobré mravy riskujú, ale oni nemajú inú možnosť. Pre Neho je Ježiš Nazaretský poslednou útechou. Neschopný dav chce umlčať osobné volanie

slepca. Je to neférové a je to obraz našej spoločnosti. Tí, ktorí sa často uberajú do chrámu Božieho, nevedia pochopiť tých, ktorí žijú na pokraji ciest. Neschopní slepec sa zrazu stáva schopným, vie sa o seba postarať, veď On potrebuje Ježiša. Nepotrebuje súcit davu, nepotrebuje ohováranie, nepotrebuje výsmech, potrebuje skutočnú pomoc. Pokus o upokojenie úbohého slepca sa však v histórii zopakuje mnohokrát. Tí, ktorí ho mali povzbudiť slepca v jeho volaní, teda Ježišovi priatelia a nasledovníci, sa snažia ho umlčať. Je to aj naša vizitka. Je to aj o nás, ale je to zapísané hlavne pre nás. Bohu sa takýto pôst nepáči. Boh takýto prístup odmieta. Boh sa takto nechová.

Ježiš nezdieľa názor davu ani jeho nasledovníkov. Jeho správanie netoleruje kompromisy. Nenabáda ľudí, aby mlčali, ale aby išli k nemu. Mesiáš sa nestará o zdvorilosť ani „pravidlá etikety“. Slušnosť či nezdvorilosť ide vždy s ním. Dôležitá je pre neho iba ľudská duša. Človek môže revať, rovnako ako divá zver, neznižuje to jeho dôstojnosť, tým menej ruší jeho práva, ba ich jednoznačne zdôrazňuje. Ježišova citlivosť a sloboda žiari z každej stránky evanjelia, najmä keď to porovnáme s ľahostajnosťou jeho spoločníkov. Pokiaľ ide o pomoc chudobným, nešťastným ľuďom, akceptuje aj neoblúbenosť. Rozhovor so slepým je založený na „štandardnej“ schéme zázračných uzdravení. Pacient odhaľuje rozsah svojej choroby, zatiaľ čo Ježiš sa chystá preskúmať hĺbku jeho viery. Slepca nazýva Ježiš „synom Dávidovým“ a „Pánom“. Každý jazyk by mal vyznať, že Ježiš je Pán, hovorí apoštol Pavol (Flp 2,11). Tento titul by mal kompenzovať porážku, ktorú utrpel na Golgote, ako aj posmešky, urážky a zneužívanie, ktoré ho čakajú v Jeruzaleme. Pred Kristom ľudia nemôžu prejsť ľahostajne: buď Mu odporujú a odmietajú Ho, alebo Ho prijímajú a oslavujú. Pre slepca je Ježiš Pánom. Pre slepca je Ježiš Mesiášom. Viera slepého muža je taká zarážajúca aj preto, že ide o muža v podlomenej fyzickej kondícii. Jeho správanie kontrastuje s bezcitnosťou Židov a dokonca aj kresťanov. Ježiš sa sťažuje, že deti tejto generácie môžu veriť iba vtedy, ak boli pred Ním uistené pohľadom a dotykom. Tento

slepec nepotrebuje už uistenie. Učeník Tomáš môže prísť k viere až potom, čo „uvidel“. Slepec však najprv uveril, až potom uvidel. Ježiš preto hovorí: *„Blahoslavení, ktorí nevidia, a predsa veria.“* Pokojne môžeme povedať, že táto radosť patrí predovšetkým mužovi z Jericha. Tento človek vidí do tajomstva Boha alebo Krista jasnejšie ako vidiaci ľudia okolo Neho. Ježiš Ho zavolať k sebe a uzdravil jediným slovom. Hľa, Ježišovo slovo má takú moc, a predsa povedal slepému, že jeho viera ho zachránila (porov. Lk 7,50; Lk 8,48; Lk 17,19). Ježiš túto vieru odmeňuje okamžitým uzdravením. Evanjelista Lukáš zdôrazňuje túto „bezprostrednosť.“ Ježišova činnosť sa nezastavuje na fyzickej úrovni, ale zasahuje aj do vnútorného sveta človeka. Ježiš vykonal spásonosný skutok. Viera v Kristovi pomáha pacientovi zbaviť sa okrem fyzických problémov aj svojich morálnych problémov. Aj keby tieto veci nevyznal, Ježišov čin zahrňa odpustenie hriechov človeka. Ježiš je Spasiteľ v plnom zmysle slova.

Drahý brat a milá sestra! Ježiš uzdravil mnohých ľudí jediným slovom, niekedy aj bez neho, ale len tí, ktorí v Neho uverili, sa stali novými stvoreniami (Lk 7,50; Lk 17,11-19). Obnova života nie je prirodzený proces, ale uskutočňuje sa prostredníctvom nádejnej viery obrátenej k Ježišovi. Znakom tejto obnovy života je, že slepý nasleduje Ježiša a oslavuje Boha. Podľa evanjelií sa tomuto poslednému Ježišovmu uzdraveniu kladie osobitný dôraz po poslednom oznámení Jeho utrpenia a pred Jeho odchodom do Jeruzalema. Ktokoľvek ide na miesto utrpenia s plným vedomím, je Božím služobníkom, Ktorý otvára oči slepým (Iz 42,7.18). Splnilo sa, čo povedal Ježiš vo svojej reči v Nazarete na začiatku svojej služby: „Dobrý rok Pána je tu, prišlo kráľovstvo Božie.“ (Lk 4,18). Starozákonné prorocko nám pripomína, že otvorenie očí nevedomých je znakom, ktorý sa vzťahuje aj na uzdravenie duchovnej slepoty. Ježiš je ten, kto otvorí oči svojim slepým učeníkom, aby pochopili jeho utrpenie a smrť (Lk 18,31-34). Nakoniec ozvena uzdravenia začína od osoby, ktorá prijala zázrak, a šíri sa do davu a mení ho na procesiu oslavujúcu Mesiáša, čo bude mať čoskoro svoje

následky. Obdobie pašijné môže byť aj pre nás obdobím duchovnej obnovy. Naša slepota sa týka našej malovernosti. Naša bieda sa týka našej malovernosti. Predstúpme dnes pred Pána a vyznajme, že jedine Jeho Slovo a Jeho skutok môže zmeniť naše životy. On je Pán, On je Kristus, On je život a vzkriesenie a jedine skrze Jeho osoby môžeme byť novými údmi a životaschopnými ratolesťami na Jeho slávu, aby sme nežili z almužny a zo žobrania, ale z púhej viery v Kristovi, Ktorý je bohatý a skrze Svojej poníženosti môžeme badať to, čo nám pripravil. Nech je požehnaný náš pôstny čas. Amen.

Záverečná modlitba

„Len sa maj na pozore a poriadne sa chráň, aby si nezabudol na to, čo si na vlastné oči videl a aby to nevymizlo z tvojho srdca, kým žiješ!“ (VMojž 4,9)

„Rozpamätaj sa teda na to, čo si prijal a počul, zachovávaj to a rob pokánie! Ak však nebudeš bdieť, prídem ako zlodej a ani sa nenazdáš, v ktorú hodinu k tebe prídem.“ (Zjav 3,3)

„On im však povedal: „Čo ste takí ustrašení, vy maloverní?“ Potom vstal, pohrozil víchru a moru a zavládlo veľké ticho.“ (Mt 8,26)

„Kto je ako Hospodin, náš Boh, ktorý sídli vysoko a hľadá do hlbín neba i zeme? On z prachu dvíha slabého, zo smetiska povyšuje biedneho, ...“ (Žalm 113,5-7)

„Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým v dome.“ (Mt 5,15-16)

„On, hoci mal Božiu podobu, svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za korisť, ale zriekol sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka a stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka, ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži.“ (Fil 2,6-8)

Modlitba Pánova

Ofera: „Takto vraví Hospodin: Vari niet v Izraeli Boha?...“ (IIKr 1,6c)

Požehnanie: „Potom k nim Ježiš znova prehovoril: „Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť v tme, ale bude mať svetlo života.“ (Jn 8,12) Amen.

Záverečná pieseň: Chválospev č. 578: „Ó, najdrahší priateľ, Ježiš...“